

MUHANDISLIK & IQTISODIYOT

*ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal*

No 9

2025
sentyabr

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 - Texnika fanlari

08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

Google
Scholar

OPEN
ACCESS

ULRICH'S WEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

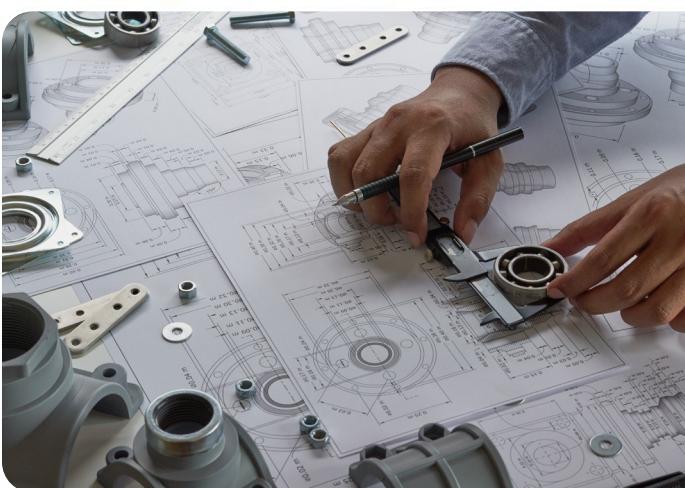
ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
LIBRARY.RU

РЭУ.РФ
Российский экономический университет
имени Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

1931
TDSU
TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

ГЕОДЕЗИЧЕСКАЯ
ИССЛЕДОВАНИЯ
И ТЕХНОЛОГИИ

1931
SLOM KARIMOV NOMIDDI
TDSU
TOSHKENT DAVLAT TEKHNICHKA UNIVERSITETI

1955
TDSU
TOSHKENT DAVLAT
TRANSPORT UNIVERSITETI

TJU
TOSHKENT DAVLAT
AKHITTEKUTI - QURILISH UNIVERSITETI

TJU
TOSHKENT KIYOG - TEKNOLOGIYA INSTITUTI
1991

TJU
TOSHKENT KIYOG - TEKNOLOGIYA INSTITUTI
1991

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbanov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyedtinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellashtirish
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer ustii majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikasiya va kompyuter tizimlari, telekommunikasiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi

- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatalish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyoziy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'ssatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati" ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-teknologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

Olmazor tumanining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish ko'rsatkichlari va boshqaruv tizimini tahlil qilish	12
Muminov Fazliddin Xusniddin o'g'li	
Transport va logistika sohalarida sun'iy intellektni qo'llash istiqbollari	19
Usmonov Abbas Valijon o'g'li	
Using matrix analysis methods in marketing strategy in manufacturing enterprises	23
Sheraliev Axror Sodiqovich	
Yer osti konlari suvlari haydash tizimida ejektorli nasoslarni qo'llash imkoniyatlarini tadqiq qilish	30
Xatamova Dilshoda Narmuratovna, Yuldasheva Mohinur Abduxakim qizi	
O'zbekiston Respublikasi tijorat banklari kreditlash amaliyotining me'yoriy jihatlari va huquqiy asoslari	37
Kaxxarov Ulug'bek Xalmatovich	
Eksport salohiyatini boshqarishda ishlab chiqarish faoliyatini baholash metodologiyasi	42
Qodirov Humoyun Tolibjon o'g'li	
Xizmat ko'rsatish korxonalarining raqamli iqtisodiyotga o'tishida xodimlarning mehnat munosabatlari	46
Kurbanova Raxima Jamshedovna	
Transport tizimining Markaziy Osiyo mamlakarlarining milliy iqtisodiy o'sishga ta'sirini hozirgi holati	49
Narziyev Umidjon Baxrillayevich	
Loyiha risklarini boshqarishda risklarni samarali kamaytirish usullari va innovatsion yondashuvlar	54
Marufhanov Davron Xasanovich	
Интеграция ESG-факторов в страховой сектор: возможности, барьеры и развитие рынка	58
Юсупов Асфандиёр Элдор угли	
Erkin iqtisodiy zonalarda investitsiya loyihalarini samarali moliyalashtirish yo'nalishlari	63
Yuldashev Baxtiyor Gayradjonovich	
Oliy ta'lim tashkilotlarida daromadlar va xarajatlarni shakllantirish konsepsiysi	67
Kurbanov Jaloladdin Yuldasbayevich	
"Intellektual multk", "Intellektual kapital", "Nomoddiy aktiv" tushunchalari o'rtaсидagi munosabat hamda ulardagi o'zaro bog'liqlik	73
N.D.Maxmudova	
Temir yo'l vokzallarida qo'shimcha xizmatlar rivojlanishi: iqtisodiy samaradorlik va moliyaviy barqarorlik omili	77
Iskandarov Kudrat Shuxratovich	
Iqtisodiyotning agrar sektori salohiyatini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari	83
Bekmirzayev Mirzoxid Adashaliyevich	
Rivojlangan mamlakatlar tajribasi asosida yashirin iqtisodiyotni fiskal vositalar bilan tartibga solish strategiyasi	87
Ergasheva Malikaxon Avazxon qizi	
Iqtisodiyotning real sektorida investitsion loyihalarni moliyalashtirishdagi muammolar	91
Qosimova Lola Sultanovna	
Mashinasozlik sanoati tarmog'ini rivojlantirishda yashil texnologiyalarni tadbiq etish usullari va yo'llari	96
Xursandov Komiljon Maxmatkulovich	
Innovatsion iqtisodiyotni shakllantirish sharoitida mintaqalar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishidagi qiyinchiliklar va imkoniyatlar	100
Rajabov Alibek Xushnudbekovich	

Ways to enhance financial transparency in utility service organizations through the digitalization of internal audit mechanisms.....	106
Primova Shakhnoza Komiljonovna	
Temir oksidli pigmentlarning ishlab chiqarish manbalari va jahon bozoridagi rivojlanish tendensiyalari	110
Askarova Nilufar Musurmanovna, Axmedova Nigora Erkin qizi	
Potential GDP Estimation and Output Gaps in Emerging Economies: A Comparative Review	120
Mukhammedova Azizakhon Ikromjon kizi	
Tijorat banklari likvidligiga indikativ foizlarning ta'sirini baholash.....	124
Tursunpo'latov Sohibnazar Kasimjon o'g'li	
Respublikamizda yetishtirilayotgan jun xomashyosining miqdori va texnologik xususiyatlari tahlili	131
Ismoilov I.B., Qayumov J.A., Ismoilov F.B., Qo'idoshev E.I.	
Mahalla instituti asosida kambag'allikni qisqartirishda targetlash mexanizmlarining samaradorligi	137
Baratov J.N.	
Tijorat banklarida aktivlar boshqaruvini tashkil etish mexanizmlari	144
To'ychiyev Otabek Shamshiyevich	
Оптимизация жилищной инфраструктуры с учетом инсоляции и урбанизации как фактор региональной экономики.....	150
Далиев Ахтам Шарафутдинович	
Harbiy ta'lim muassasalarida mashg'ulotlarni tashkil etishda intellektual o'qitish tizimlarining roli.....	154
Maxamadov Rustam Xabibullayevich, Djamatov Mustafa Xatamovich	
Valyuta operatsiyalarini amalga oshirish mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha xorij tajribasi.....	160
Xoshimov Og'abek Nizomjon o'g'li	
Qurilish sanoati korxonalarida innovatsiyalarni boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari	169
Yuldasheva Kamola Miraliyevna	
Jismoniy shaxslardan undiriladigan "daromad" solig'ining iqtisodiy tahlili	173
Ergasheva Lobar Raxmatulla qizi	
Hududlarda inson salohiyatini takomillashtirish yo'llari.....	180
Tojiyeva Muhayyo Valiyevna	
Banklar reytingini prognoz qilishning ekonometrik tahlili	188
Karabaev Nodir Abduhamidovich	
Raqamli iqtisodiyot rivojida yangi bank xizmat turlarini rivojlantirish istiqbollari	201
Norov Akmal Ruzimamatovich, Norova Nozima Nabiyevna	
O'zbekistonda makroiqtisodiy barqarorlik va o'rta muddatli soliq-budget siyosatining ahamiyati.....	207
Sharopov Dilshodjon Raxmatullayevich	
Tijorat banklarining resurs bazasini mustahkamlash muammolari va ularni raqamli texnologiyalar orqali bartaraf etish yo'llari.....	211
Mirpulatova Luiza Mansurovna	
O'zbekiston Respublikasida raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishning iqtisodiy-ijtimoiy oqibatlari tahlili	216
Xatamov Nurbek Ochiliyevich	
O'zbekiston turizm sohasida innovatsion faoliyotni oshirishning shakllari	222
Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li	
Turizm va mehmonxona industriyasida xizmatlar sifatini oshirishda yashil texnologiyalarni joriy etish jarayonida innovatsiyalar va tadbirkorlik amaliyotining o'rganilishi	227
Kamolova Mohinur Iskandarovna	
Davlat ulushi 50 foiz va undan yuqori bo'lgan aksiyadorlik jamiyatlarida dividend siyosati.....	239
Suyunov Otabek Shuxrat o'g'li	

Big data и искусственный интеллект как драйверы цифровой экономики ..... Бозорова Ирина Жуманазаровна	242
Mahalliy lashtirish asosida mahsulotlar ishlab chiqarish ko'rsatkichlari tahlili va rivojlantirish istiqbollari (Namangan viloyati misolida) ..... Mirzabaev Xusniddin Muxamadjonovich	247
Temir yo'l transportida yo'llarni ta'mirlash korxonalari faoliyati samaradorligini oshirish ..... Allabergenov Sherzod Maksudbayevich	254
Aktualnye voprosy finansirovaniya investitsionnykh proektov ..... Шомуродов Равшан Турсункулович. Раширова Дилфуза Ганиевна	259
Milliy darajada iqtisodiy xavfsizlikning ekologik omillari ..... Ibrogimov Sherzodbek Xalimjon o'g'li	266
Zamonaviy texnologiyalar va raqamli yondashuvlarning individuallashtirilgan xizmatlarda tutgan o'rni ..... Raxmatov Aziz Tolipovich	276
Barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda monetar omillardan samarali foydalanish ..... Uskenbayeva Dilnoza Boxodir qizi	280
Mahalliy moda brendlarini iste'molchilar kiyinish imijiga ta'sirini ekonometrik baholash ..... Tuxtayeva Oydinoy Normamatovna	286
Moliyaviy innovatsiyalarni banklarga joriy etishning afzallikkleri ..... Makhmudova Mukhlisa Kodirjon kizi	290
Kichik biznesni innovatsion rivojlantirish strategiyasi ..... Muxitdinov Shuxrat Ziyaviddinovich	295
Raqamli iqtisodiyat sharoitida parrandachilikni rivojlantirishni modellashtirish usullari ..... Bobomuratov Imomkul Islamovich	299
Mehnat resurslaridan foidalanishning xususiyatlari va tashkil etish mezonlari ..... Kobilova Zebo Bobokulovna	306
Zelёnoye budzhetirovaniye kak instrument povysheniya effektivnosti upravleniya gosudarstvennymi finansami ..... Наимов Шохрух Шарофиддинович	311
Soliq ma'murchiligi va raqobat muhitiga oid ilmiy nazariy qarashlar ..... Donaboyev Jahongir Husan o'g'li	318
Oсобенности создание полимерных композиционных материалов на основе вторичного сырья ..... Маджидов Абдинаби Аманович	324
O'zbekistonning BMT "Elektron hukumatni rivojlantirish indeksi" dagi o'rnini yaxshilash choralari ..... Umarova Durdona Abdumannabovna	330
Ekologik auditning axborot bilan ta'minlanishi ..... Abdullayev Xurshidjon Nazrullo o'g'li	335
Analiz mehanizmov upravleniya i kontrolya finansovymi resursami na predpriyatiyah s gosudarstvennoy doley, na primeire AO "Uzmetkombinat" ..... Ахмедов Дилшод Турсункулович	340
O'zbekiston Respublikasida QQS ma'murchiligi amaliyoti tahlili ..... Eshkarayev Bobir Chariyevich	347
Sравнительный анализ отечественных и зарубежных подходов к оценке финансовой устойчивости компаний ..... Утемуратова Магрифа Пердебаевна	354
Uy - joy communal xo'jaligi sohasida innovatsion loyihalarning iqtisodiy samaradorligini yanada takomillashtirish ..... Berdiyeva Dilfuza Axatovna, Matkomilov Mirjalol Mirkomil o'g'li	359

Namangan viloyatida nodavlat maktablar salohiyati.....	363
Abdusattorov Sodiqjon Hakimjon o'g'li	
Kimyo sanoatida loyihalarni baholash va monitoring qilishning iqtisodiy samaradorlikka ta'siri.....	369
Sabirov Oybek Shavkatbekovich	
Gaz va gazkondensatning harakatlanish qobiliyatini oshirish usullar tahlili	374
Abdirazakov Akmal Ibragimovich, Boymurodov Boynazar Muradillayevich	
O'zbekiston sharoitida Agile davlat boshqaruving kelajak istiqbollari	379
Sayfiyev Jasur Ravshanovich	

MUNDARIJA • СОДЕРЖАНИЕ • CONTENTS

O'ZBEKISTON SHAROITIDA AGILE DAVLAT BOSHQARUVINING KELAJAK ISTIQBOLLARI

Sayfiyev Jasur Ravshanovich

Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi Phd doktoranti
Nurafshon shahar Davlat soliq inspeksiyasi boshlig'i

Annotatsiya: So'nngi yillarda dunyo miqyosida davlat boshqaruvini modernizatsiya qilish, uning samaradorligi va fuqarolarga xizmat ko'rsatish sifatini oshirish masalalari eng muhim vazifalardan biri sifatida qaralmoqda. Shu jarayonda davlat boshqaruvida innovatsion yondashuvlar, xususan, Agile metodologiyasi muhim rol o'yamoqda. Dastlab biznes va axborot texnologiyalari sohalarida keng qo'llanilgan ushbu metodologiya, bugungi kunda davlat xizmatlari tizimiga ham jadal kirib kelmoqda. Agile falsafasi boshqaruvda moslashuvchanlik, tezkorlik, shaffoflik, jamoaviylik va fuqarolar ehtiyojiga yo'naltirilganlik tamoyillariga asoslanadi. Bu esa davlat organlari faoliyatini yanada samarali tashkil etish va fuqarolar uchun qulay xizmatlarni taqdim etishda muhim omil hisoblanadi.

O'zbekiston mustaqillikka erishgandan buyon davlat boshqaruvini yangilash va zamonavylashtirish borasida izchil islohotlarni amalga oshirib kelmoqda. Xususan, so'nngi yillarda qabul qilingan "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi, elektron hukumat tizimining rivojlantirilishi, davlat xizmatlarining onlayn shaklda keng joriy etilishi va ochiq ma'lumotlar platformasining kengayishi Agile yondashuvlarini tatbiq etish uchun keng imkoniyatlar yaratmoqda. Shu nuqtayi nazardan, mazkur maqolada O'zbekiston sharoitida Agile davlat boshqaruvining kelajak istiqbollari ilmiy jihatdan tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Agile, davlat boshqaruvi, innovatsion yondashuv, raqamlashtirish, samaradorlik, O'zbekiston.

Abstract: In recent years, the modernization of public administration, increasing its efficiency, and improving the quality of services provided to citizens have been considered among the most important tasks worldwide. In this process, innovative approaches in public administration, in particular, the Agile methodology, play a significant role. Initially widely used in business and information technology sectors, this methodology is now rapidly penetrating the system of public services. The philosophy of Agile is based on the principles of flexibility, speed, transparency, teamwork, and citizen-oriented service delivery. This serves as an important factor in organizing the activities of state bodies more effectively and providing citizens with more convenient services.

Since gaining independence, Uzbekistan has been consistently implementing reforms aimed at renewing and modernizing public administration. In particular, the adoption of the "Digital Uzbekistan – 2030" strategy, the development of the e-government system, the widespread introduction of online public services, and the expansion of the open data platform have created broad opportunities for the implementation of Agile approaches. From this perspective, this article provides a scientific analysis of the future prospects of Agile public administration in Uzbekistan.

Keywords: Agile, public administration, innovative approach, digitalization, efficiency, Uzbekistan.

Аннотация: В последние годы во всем мире модернизация государственного управления, повышение его эффективности и качества предоставления услуг гражданам рассматриваются как одни из важнейших задач. В этом процессе важную роль играют инновационные подходы в государственном управлении, в частности методология Agile. Изначально широко применявшаяся в бизнесе и сфере информационных технологий, данная методология сегодня активно внедряется и в систему государственных услуг. Философия Agile основывается на принципах гибкости, оперативности, прозрачности, командной работы и ориентации на потребности граждан. Это является важным фактором в более эффективной организации деятельности государственных органов и предоставлении гражданам удобных услуг.

С момента обретения независимости Узбекистан последовательно реализует реформы, направленные на обновление и модернизацию государственного управления. В частности, принятие стратегии «Цифровой Узбекистан – 2030», развитие системы электронного правительства, широкое внедрение онлайн-госуслуг и расширение платформы открытых данных создают широкие возможности для применения подходов Agile. С этой точки зрения в данной статье проводится научный анализ перспектив Agile-государственного управления в условиях Узбекистана.

Ключевые слова: Agile, государственное управление, инновационный подход, цифровизация, эффективность, Узбекистан.

KIRISH

Bugungi globallashuv davrida davlat boshqaruvi tizimining samaradorligi mamlakatlarning iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy rivojlanishida hal qiluvchi ahamiyat kasb etmoqda. An'anaviy boshqaruv modellari asosan byurokratiya, murakkab hujjatlashtirish va qarorlarni uzoq muddatli muhokama qilishga asoslangan bo'lib, ularning natijalari ko'p hollarda jamiyatning tezkor ehtiyojlariga mos kelmaydi. Shu bois zamonaviy dunyoda davlat boshqaruvida yangi, moslashuvchan va samarador yondashuvlar talab qilinmoqda. Shunday metodologiyalardan biri bu – Agile yondashuvi bo'lib, u so'nggi yillarda nafaqat biznes va IT sohasi, balki davlat boshqaruvni jarayonlarida ham keng qo'llanila boshladi [3].

Agile – bu nafaqat boshqaruv texnologiyasi, balki jarayonlarni tashkil etish falsafasi hamdir. Uning asosiy tamoyillari — moslashuvchanlik, tezkor qaror qabul qilish, jamoaviy hamkorlik, innovatsion fikrlash va fuqarolarga yo'naltirilganlikdan iborat. Ushbu yondashuv davlat xizmatlarini samarali tashkil etishda, islohotlarni bosqichma-bosqich tatbiq etishda, shuningdek, aholining davlat institutlariga bo'lgan ishonchini oshirishda katta imkoniyatlar yaratadi [4].

O'zbekistonda oxirgi yillarda davlat boshqaruvini modernizatsiya qilish, raqamli texnologiyalarni keng joriy etish va fuqarolarga qulay xizmatlar ko'rsatishni yo'lga qo'yish borasida muhim qadamlar tashlanmoqda. Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktyabrdagi "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida" PF—6079-son¹ Farmoni doirasida elektron hukumat, davlat xizmatlarini onlayn shaklda taqdim etish, sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar (big data) va blockchain texnologiyalarini amaliyotga tatbiq etish ishlari olib borilmoqda. Bularning barchasi Agile boshqaruvining tamoyillariga yaqin bo'lib, O'zbekiston davlat boshqaruvni tizimida yangi imkoniyatlar eshidigini ochmoqda [5].

Mazkur maqolada O'zbekiston sharoitida Agile metodologiyasini davlat boshqaruviga tatbiq etishning nazariy asoslari, amaliy imkoniyatlari, mavjud muammolari hamda istiqboldagi rivojlanish yo'nalishlari ilmiy tahlil qilinadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

I.Mergel va hamkasbleri[6] maqolasida agile prinsiplari va jamoat boshqaruvida ularni amaliyotga qanday tatbiq etish masalasini o'rGANADI. Tadqiqot adabiyot tahlili va bir qator davlat misollarini (case studies) solishtirish orqali amalga oshirilgan; e'tibor xizmat dizayni va raqamli loyihalarning interativ usullariga qaratilgan. Muallif agile'ni "to'g'ridan-to'g'ri ko'chirish" emas, balki mahalliy kontekstga moslashtirish zarurligini ta'kidlaydi. Agile kontekstga mos "tarjima" orqali samarali bo'ladi.

O.Neumann va hamkorlari[7] tadqiqotida Germaniya davlat organlarida agile qabul qilish jarayonlarini sifat-tadqiqot usullar bilan (yarimstruktur intervylar) tahlil qiladi. Mualliflar 19 ta tashkilot tajribasini solishtirib, agile'ning uch xil tarjima rejimini aniqlaydilar: madaniy konsept, boshqaruv mexanizmi va metodologiya. Ushbu tasnif institutlarning identik emasligini va joriy etish mexanizmlari tashkilot tuzilishi va madaniyatiga bog'liqligini namoyon etadi. Ilmiy natija: agile'ning shakllanishi institutiv kontekst bilan belgilanadi.

D.Baxter va boshqalar[8] maqolada katta davlat IT-loyihasida agile joriy etilishidagi institutsional to'siqlar (budget protseduralari, boshqaruv logikalari, hujjatlashtirish talablari) holat-tahlili asosida o'rganilgan. Metod sifatida intervyu va hujjat tahlili ishlatilgan; tadqiqot agile metodlarini yengib o'tish uchun kengroq institutsional o'zgarishlar zarurligini ko'rsatadi. Mualliflar yondashuvni muvaffaqiyatli qilish uchun loyihada hukumat ichki mexanizmlarini ham qayta ko'rib chiqish kerakligini ta'kidlaydi. Institutional mismatch agile muvaffaqiyatini bloklaydi.

Y.Hegele[9] o'z ilmiy ishida kvantitativ yondashuv (so'rovnama va logistika regressiyasi) yordamida Avstriya, Germaniya va Shveysariya idoralarida agile qabul qilinishini tahlil qiladi. Ma'lumotlar rahbarlik qo'llab-quvvatlashi va tashqi noaniqlik darajasi qabul ehtimolini oshirishini ko'rsatadi; shuningdek, kichik va moslashuvchan bo'linmalar agile'ni tezroq qabul qiladi. Tadqiqot ijtimoiy-demografik va institutsional o'zgaruvchilarni ham e'tiborga oladi. Ilmiy natija: yetakchilik va kontekst — qabulning asosiy determinantlari.

J.Sayfiyev[10] maqolasi O'zbekiston sharoitida agile boshqaruv elementlarini tatbiq etish istiqbollarini amaliy tahlil qiladi. Muallif milliy raqamli transformatsiya strategiyasi va Delivery Unit tajribasini tahlil qilib, interativ xizmat dizayni, interfunktional jamoalar va pilot loyihalar orqali bosqichma-bosqich joriy etish zarurligini ko'rsatadi. Ishda institutlararo koordinatsiya, kadr tayyorgarligi va qonuniy moslashuv muhim deb topilgan. O'zbek kontekstida agile bosqichma-bosqich adaptatsiya talab etadi.

1 <https://lex.uz/ru/docs/-5030957>

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotning metodologik asosini davlat boshqaruvi nazariyalari, innovatsion menejment yondashuvlari hamda zamonaliv boshqaruv texnologiyalari tahlili tashkil etadi. Tadqiqotda asosiy e'tibor Agile metodologiyasini davlat boshqaruvi tizimiga moslashtirish imkoniyatlarini o'rganishga qaratildi. Bunda sifatli va qisman miqdoriy tahlil usullari uyg'un holda qo'llanildi.

Ilmiy-nazariy adabiyotlarni o'rganish orqali Agile metodologiyasining mohiyati, tamoyillari va jahon tajribasida qo'llanish xususiyatlari o'rganildi. Shuningdek, ilg'or mamlakatlarda davlat boshqaruvida qo'llanilgan Agile amaliyotlari taqqoslab tahlil qilindi. Masalan, Buyuk Britaniya, Estoniya, Finlyandiya va Janubiy Koreya kabi mamlakatlarda davlat xizmatlarining raqamli transformatsiyasida Agile metodologiyasining qo'llanish tajribasi alohida o'rganildi [11].

O'zbekiston sharoitiga mos keladigan jihatlar tahlil qilindi. Bunda mamlakatimizda qabul qilingan strategik hujjatlar — O'zbekiston Respublikasining 2015-yil 9-dekabrdagi "Elektron hukumat to'g'risida"gi O'RQ—395-son² qonuni va O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktyabrdagi "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida" PF—6079-son³ Farmoni, davlat xizmatlarini ko'rsatish sohasidagi islohotlar tahlil qilinib, ularning Agile tamoyillari bilan bog'liqligi ko'rsatildi.

Tadqiqot sifat jihatdan empirik ma'lumotlarga asoslandi. Davlat xizmatlari ko'rsatish jarayonidagi mavjud muammolar (byurokratik to'siqlar, xizmatlarning kechikishi, jamoaviy hamkorlikdagi uzilishlar) aniqlanib, ularga Agile metodologiyasi qanday yechimlar berishi mumkinligi ilmiy asosda tahlil qilindi. Shu bilan birga, davlat xizmatchilari, IT mutaxassislari va fuqarolar orasida o'tkazilgan suhbatlar hamda mavjud ochiq ma'lumotlardan foydalanildi.

Tadqiqot metodlari sifatida quyidagilar qo'llanildi:

- Taqqoslash usuli – xalqaro tajribani O'zbekiston sharoiti bilan qiyoslash;
- Tizimli yondashuv – davlat boshqaruvi jarayonini kompleks holda ko'rib chiqish;
- Kontent-tahlil – qonunchilik hujjatlari va hukumat qarorlarini tahlil qilish;
- Ekspert bahosi – soha mutaxassislari fikrlari asosida tahlil qilish.

Mazkur metodologik yondashuvlar asosida O'zbekiston sharoitida Agile boshqaruvini tatbiq etish imkoniyatlari, muammolari va istiqbollari ilmiy asoslangan holda o'rganildi [9-11].

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, O'zbekiston davlat boshqaruvi tizimida Agile metodologiyasini tatbiq etish katta imkoniyatlarga ega. Hozirgi vaqtida mamlakatimizda davlat xizmatlari ko'rsatish tizimida muhim o'zgarishlar amalga oshirilmoxda, ammo mavjud an'anaviy boshqaruv yondashuvlari hamon ko'plab to'siqlarni yuzaga keltirmoxda. Masalan, qarorlarni qabul qilishda ortiqcha byurokratiya, jarayonlarning sustligi, davlat xizmatchilari o'rtaida hamkorlikning yetarli darajada samarali emasligi, fuqarolar bilan muloqotda zamonaliv texnologiyalarning yetarli darajada qo'llanilmasligi kuzatilmoxda. Ushbu muammolarni hal qilishda Agile metodologiyasining tamoyillari dolzarb ahamiyat kasb etadi [15].

Moslashuvchanlik va tezkorlik tamoyili davlat boshqaruvida samarali natijalar berishi mumkin. O'zbekistonda tez-tez qabul qilinadigan qarorlar, yangi qonun va islohotlar Agile yondashuvi asosida qisqa sikllar orqali sinovdan o'tkazilib, keyinchalik keng ko'lamda tatbiq etilishi mumkin. Bu yondashuv har qanday islohotning amaliy samaradorligini oldindan baholash imkonini beradi.

Fuqarolarga yo'naltirilgan boshqaruv tamoyili O'zbekiston sharoitida muhim omillardan biridir. Aholining davlat xizmatlariga bo'lgan ishonchini mustahkamlash uchun xizmatlar tezkor, qulay va shaffof bo'lishi zarur. Agile yondashuvi esa har bir bosqichda fuqarolarning ehtiyojlarini inobatga olish, ularning fikrini jarayonlarga jalb etish imkonini beradi. Bu borada elektron hukumat portalini va "my.gov.uz" kabi platformalar orqali aholining bevosita takliflarini yig'ish va ularni tahlil qilish muhim natija berishi mumkin [16].

Jamoaviy hamkorlik tamoyili davlat idoralari o'rtaida hamkorlikni kuchaytiradi. Amaldagi boshqaruv tizimida idoralalararo ma'lumot almashinuvni ba'zan sust kechadi, bu esa xizmatlar sifati va tezkorligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Agile yondashuvi esa turli idoralarni yagona loyiha jamoasi sifatida birlashtiradi, bu orqali masalalar tezkor hal qilinadi.

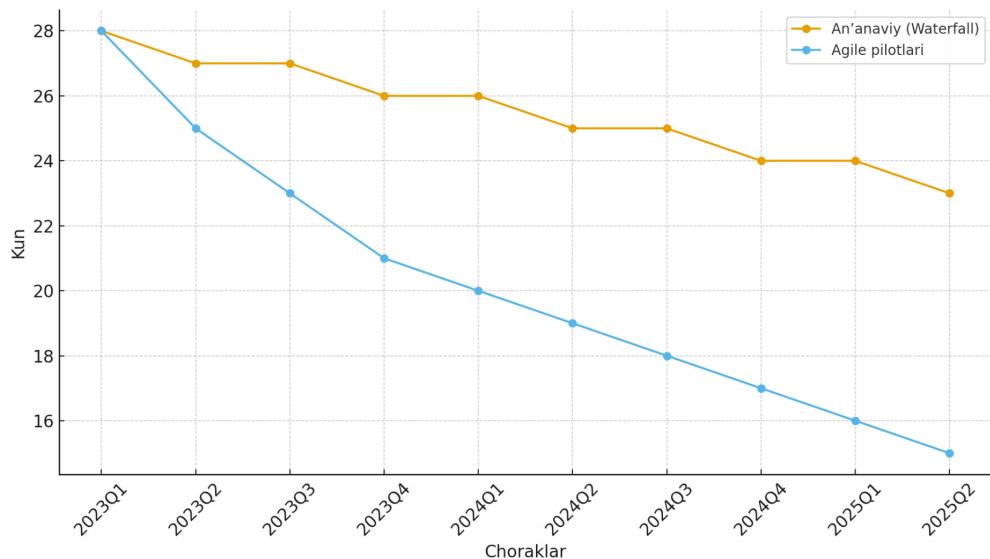
Innovatsiyalarni tezkor tatbiq etish tamoyili mamlakatimizning "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi bilan uyg'unlashadi. Sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar tahlili va blockchain texnologiyalarini davlat xizmatlariga joriy etish Agile yondashuvi yordamida samarali tashkil etilishi mumkin. Chunki Agile kichik tajribaviy loyihalardan boshlab, muvaffaqiyatlari natijalar asosida kengaytirish imkonini beradi.

2 <https://lex.uz/docs/-2833860>

3 <https://lex.uz/ru/docs/-5030957>

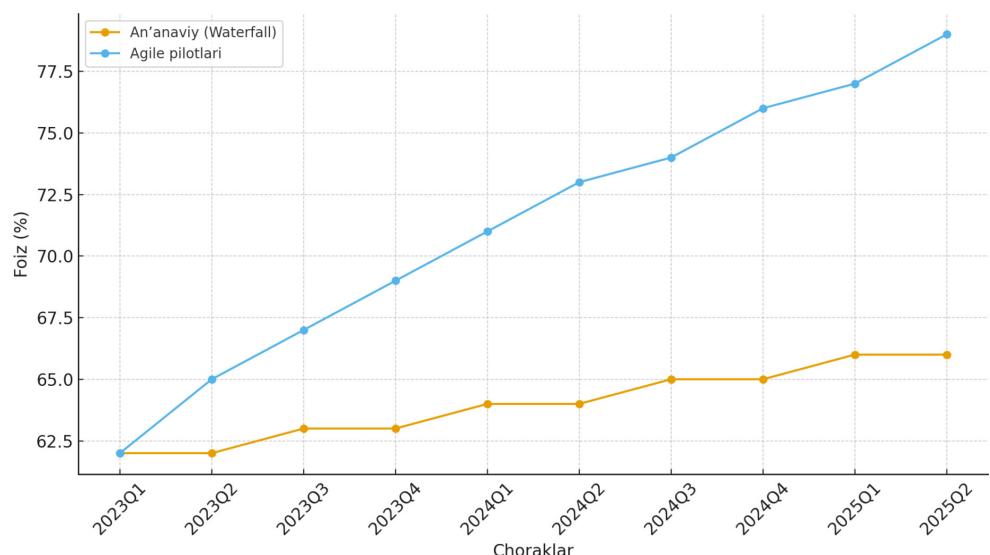
Shunga qaramay, tadqiqot natijalari shuni ham ko'rsatdiki, Agile metodologiyasini to'liq tatbiq etishda qator muammolar mavjud. Avvalo, davlat xizmatchilari ushbu metodologiya tamoyillaridan yetarlicha xabardor emas. Ularning ko'pchiligi an'anaviy byurokratik yondashuvga o'rganib qolgan bo'lib, yangi boshqaruv falsafasiga moslashish jarayoni vaqt talab etadi. Shu bois, davlat xizmatchilarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish bo'yicha maxsus dasturlar ishlab chiqish zarur (1-rasm).

1-rasm. Davlat xizmatlari o'rtacha yetkazib berish vaqtining Agile va an'anaviy boshqaruv modellarida dinamikasi (2023Q1-2025Q2).

Bundan tashqari, Agile metodologiyasining samarali tatbiqi uchun qonunchilik asoslari ham takomillashtirilishi lozim. Chunki davlat xizmatlari ko'rsatish jarayonida qat'iy normativ talablar mavjud bo'lib, ular ba'zida moslashuvchan yondashuvlarga to'sqinlik qiladi. Shu nuqtayi nazardan, huquqiy bazani yangilash, Agile tamoyillarini qo'llab-quvvatlovchi normativ-huquqiy hujjatlarni ishlab chiqish dolzarbdir [17].

Umuman olganda, natijalar shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston sharoitida Agile davlat boshqaruvini joriy etish istiqbollari keng bo'lib, u davlat xizmatlarini sifat jihatdan yangi bosqichga olib chiqishi mumkin. Muhokama jarayonida shuni ta'kidlash joizki, mavjud muammolarni tizimli yondashuv asosida hal etish, xalqaro tajribani moslashtirish va milliy xususiyatlarni inobatga olish orqali Agile metodologiyasi davlat boshqaruvining samaradorligini keskin oshirishi kutilmoqda (2-rasm).

2-rasm. Fuqarolar qoniqish darajasining Agile va an'anaviy boshqaruv modellarida o'zgarishi (2023Q1-2025Q2).

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, O'zbekiston davlat boshqaruvi tizimida Agile metodologiyasini joriy etish istiqbollari yuqori bo'lib, u davlat xizmatlarini samarali, tezkor va fuqarolarga yo'naltirilgan holda tashkil etishda muhim omil hisoblanadi. Agile yondashuvi orqali davlat idoralarida qarorlar qabul qilish jarayoni soddalashadi, fuqarolarning ehtiyojlariiga moslashuvchan javob berish imkoniyati ortadi hamda xizmatlar sifati sezilarli darajada oshadi.

Shuningdek, O'zbekistonning "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi, elektron hukumat tizimini rivojlantirish, sun'iy intellekt va boshqa innovatsion texnologiyalarni tatbiq etishga qaratilgan tashabbuslari Agile metodologiyasining samarali qo'llanishi uchun qulay muhit yaratmoqda. Shu bilan birga, xalqaro tajribadan kelib chiqqan holda, Agile yondashuvi mamlakatimizda davlat idoralari o'rtaсидagi hamkorlikni kuchaytirishi, byurokratik to'siqlarni kamaytirishi va ochiqlik tamoyilini mustahkamlashi mumkin.

Biroq, tadqiqotda aniqlanganidek, ushbu metodologiyani keng miqyosda tatbiq etish uchun bir qator shart-sharoitlarni shakllantirish zarur. Avvalo, davlat xizmatchilari uchun maxsus o'quv dasturlari va treninglar tashkil etish, ularni Agile falsafasi va metodologiyasi bo'yicha muntazam malaka oshirishga yo'naltirish talab etiladi. Shu bilan birga, normativ-huquqiy bazani takomillashtirish, innovatsion loyihalarni kichik bosqichlardan boshlab sinovdan o'tkazish va keyinchalik kengaytirish mexanizmlarini ishlab chiqish dolzarbdir.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston sharoitida Agile davlat boshqaruvining joriy etilishi nafaqat boshqaruv tizimining samaradorligini oshiradi, balki aholining davlat xizmatlariga bo'lgan ishonchini mustahkamlaydi, mamlakatning global raqamli rivojlanish jarayonlarida raqobatbardoshligini ta'minlaydi. Shunday ekan, Agile metodologiyasini ilmiy asoslangan tarzda tatbiq etish davlat boshqaruvining yangi paradigmasini shakllantirishda muhim bosqich bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasining 2015-yil 9-dekabrdagi "Elektron hukumat to'g'risida"gi O'RQ—395-son qonuni. <https://lex.uz/docs/-2833860>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktyabrdagi "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF—6079-son Farmoni. <https://lex.uz/docs/5030957>
3. Denning, S. (2018). *The Age of Agile: How Smart Companies Are Transforming the Way Work Gets Done*. New York: AMACOM.
4. Rigby, D., Sutherland, J., & Takeuchi, H. (2016). Embracing Agile. *Harvard Business Review*, 94(5), 40–50.
5. Conforto, E., Salum, F., Amaral, D., da Silva, S., & de Almeida, L. (2016). Can Agile Project Management be adopted by industries other than software development? *Project Management Journal*, 47(3), 21–34.
6. Mergel, I., Ganapati, S., & Whitford, A. B. (2021). Agile: A New Way of Governing. *Public Administration Review*, 81(1), 161–165.
7. Neumann, O., Kirklies, P.-C., & Schott, C. (2024). Adopting agile in government: a comparative case study. *Public Management Review*.
8. Baxter, D., Dacre, N., Dong, H., & Ceylan, S. (2023). Institutional challenges in agile adoption: Evidence from a public sector IT project. *Government Information Quarterly*, 40(4), 101858.
9. Hegele, Y. (2024). What drives the adoption of agile government? Insights from a survey in Austria, Germany and Switzerland. *Information Polity*.
10. Ravshanovich, S. J. (2025). Prospects for using Agile management principles in Uzbekistan's public administration. *Proceedings of the International Conference on Public Administration and Economic Management*, 2025.
11. Dingsøyr, T., Moe, N. B., & Seim, E. A. (2018). Coordinating knowledge work in multiteam programs: Findings from a large-scale Agile development program. *Project Management Journal*, 49(6), 64–77.
12. Government of Uzbekistan. (2020). *Digital Uzbekistan – 2030 Strategy*. Tashkent: Ministry for Development of Information Technologies and Communications.
13. OECD. (2021). *The State of Public Service Innovation: Digital Government in the OECD*. Paris: OECD Publishing.
14. Sutherland, J., & Sutherland, J. J. (2019). *Scrum: The Art of Doing Twice the Work in Half the Time*. Currency.
15. Bekchanov, M., & Mirzaev, U. (2021). Digital transformation in Uzbekistan: Challenges and prospects. *Central Asian Journal of Innovations on Tourism Management and Finance*, 2(5), 45–55.
16. World Bank. (2020). *Government Digital Transformation in Central Asia*. Washington, DC: World Bank Group.
17. Al-Saqqa, S., Sawalha, S., & AbdelNabi, H. (2020). Agile software development: Methodologies and trends. *International Journal of Interactive Mobile Technologies*, 14(11), 246–270.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. № 9

© Materiallar ko'chirib bosinganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosingan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100